Intitulé : Arbeidsgeschillenverordening

Citeertitel: Arbeidsgeschillenverordening

Vindplaats : AB 1989 no. GT 65

Wijzigingen: AB 1997 no. 34; AB 21012 54 (inwtr. AB 2013 no. 15); AB 2014 no. 11 (inwtr. AB 2014 no. 12); AB 2020 no. 156 (inwtr. AB 2020 no. 172); AB 2021 no. 43

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

1. Er is een landsbemiddelaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze landsverordening, tot bevordering van de arbeidsvrede.

2. De Gouverneur benoemt, schorst en ontslaat de landsbemiddelaar en stelt diens instructie vast.

Artikel 2

Deze landsverordening verstaat onder:

a. geschil : ieder geschil tussen werknemer en één of meer werkgevers over arbeidsaangelegenheden;

b. rechtsgeschil : ieder geschil dat ingevolge artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie, uitsluitend ter kennisneming van de rechterlijke macht staat;

c. werknemersraad : een vertegenwoordiging welke bij vrije en geheime stemming is gekozen uit en door de tot één of meer categorieën van werknemers behorende werknemers van eenzelfde bedrijf ter behartiging van hun arbeidsaangelegenheden, een en ander zoals nader omschreven in een door de regering goedgekeurd reglement, waarvan een gezamenlijk door of namens het bestuur van het betrokken bedrijf en door de betrokken vertegenwoordiging van werknemers in dat bedrijf gewaarmerkt exemplaar bij de regering is gedeponeerd.

HOOFDSTUK II

Geschillen

§ 1. De tussenkomst van de landsbemiddelaar

Artikel 3

1. Indien een geschil is ontstaan, dat tot staking of uitsluiting aanleiding dreigt te geven en waarbij 25 werknemers of meer betrokken zijn, dient onverwijld door bij het geschil betrokken werkgevers en/of werknemers of door bestuurders van hun vakverenigingen de tussenkomst van de landsbemiddelaar te worden ingeroepen, welke inroeping onverwijld schriftelijk wordt bevestigd.

2. Betreft het een geschil dat tot staking of uitsluiting aanleiding kan geven en waarbij minder dan 25 werknemers betrokken zijn, dan zijn partijen bevoegd schriftelijk de tussenkomst van de landsbemiddelaar in te roepen.

3. Indien een geschil als bedoeld in het eerste of tweede lid van dit artikel, is ontstaan in een bedrijf waarin voor de bij dat geschil betrokken categorie van werknemers een werknemersraad bestaat, wordt, in afwijking in zoverre van het bepaalde in het eerste en het tweede lid van dit artikel, door het bestuur of bij ontstentenis daarvan door de vertegenwoordiger(s) binnen Aruba van dat bedrijf en die werknemersraad over het geschil onderhandeld en getracht zo spoedig mogelijk een oplossing in der minne tot stand te brengen. Ieder van de betrokken partijen geeft aan de landsbemiddelaar kennis van de aanvang van deze onderhandelingen, welke kennisgeving onverwijld schriftelijk wordt bevestigd.

4. Wanneer de landsbemiddelaar van een dreigende staking of uitsluiting dan wel van de aanvang van de onderhandelingen als bedoeld in het derde lid, kennis heeft gekregen krachtens het bepaalde in het eerste, tweede of derde lid van dit artikel of op andere wijze, deelt hij dit onverwijld aan de regering mede.

Artikel 3a

Indien in een bedrijf een geschil is ontstaan, dat tot staking of uitsluiting in dat bedrijf aanleiding geeft of heeft gegeven, dan wel naar het oordeel van de regering kan geven, is het gedurende een bij landsbesluit te bepalen termijn van ten hoogste 30 dagen zowel de werknemer als de werkgever verboden in zodanig bedrijf naar aanleiding van dat geschil het verrichten van arbeid of werkzaamheden, waartoe de werknemers zich uitdrukkelijk hebben verbonden of waartoe zij uit kracht van een overeenkomst verplicht zijn, geheel of gedeeltelijk te staken, te weigeren, na te laten of zodanige arbeid of werkzaamheden al dan niet voorwaardelijk of al dan niet met inachtneming van een termijn op te zeggen, onverminderd de bevoegdheid tot beëindiging van een arbeidsovereenkomst om een dringende reden als bedoeld in de arti-

kelen 678 en 679 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba.

Artikel 3b

1. Indien in een bij een ter uitvoering van dit lid uitgevaardigd landsbesluit, houdende algemene maatregelen, genoemd bedrijf een geschil is ontstaan of dreigt te ontstaan, is het in de in dat landsbesluit, houdende algemene maatregelen, genoemde bedrijven verboden naar aanleiding van dat geschil het verrichten van arbeid of werkzaamheden, waartoe de werknemers zich uitdrukkelijk hebben verbonden of waartoe zij uit kracht van een overeenkomst verplicht zijn, geheel of gedeeltelijk te staken, te weigeren, na te laten, of zodanige arbeid of werkzaamheden al dan niet voorwaardelijk of al dan niet met inachtneming van een termijn op te zeggen, totdat de bemiddeling van de landsbemiddelaar ter vereffening of ter voorkoming van het geschil zal zijn geëindigd.

2. Indien in een bedrijf als bedoeld in het eerste lid, een geschil is ontstaan dat tot staking of uitsluiting in dat bedrijf aanleiding geeft of naar het oordeel van de regering kan geven, of indien in een zodanig bedrijf een staking of uitsluiting reeds is ingetreden, is het - onverminderd het bepaalde in het eerste lid - gedurende een bij landsbesluit te bepalen termijn van ten hoogste negentig dagen verboden in zodanig bedrijf naar aanleiding van het geschil het verrichten van arbeid of werkzaamheden, waartoe de werknemers zich uitdrukkelijk hebben verbonden of waartoe zij uit kracht van een overeenkomst verplicht zijn, geheel of gedeeltelijk te staken, te weigeren, na te laten, of zodanige arbeid of werkzaamheden al dan niet voorwaardelijk of al dan niet met inachtneming van een termijn op te zeggen.

Artikel 4

1. Indien de landsbemiddelaar krachtens het bepaalde in het eerste, tweede of derde lid van artikel 3 of op andere wijze kennis heeft gekregen van een geschil dat tot staking of uitsluiting aanleiding dreigt te geven of heeft gegeven, stelt hij zich onverwijld in verbinding met partijen en tracht met alle hem ten dienste staande middelen zo spoedig mogelijk een oplossing tot stand te brengen. Betreft het een geval als bedoeld in artikel 3, derde lid, dan is de taak van de landsbemiddelaar in de eerste plaats gericht op het plegen van overleg ter verkrijging van een oplossing in der minne tussen het bestuur of bij ontstentenis daarvan de vertegenwoordiger(s) binnen Aruba van dat bedrijf en de betrokken werknemersraad.

2. Hij kan bij het geschil betrokken werkgevers of werknemers of bestuurders van hun vakverenigingen, tot het geven van inlichtingen betreffende het geschil voor zich doen verschijnen.

3. De opgeroepene is verplicht te verschijnen en alle gewenste inlichtingen te verstrekken.

4. Partijen zijn verplicht de landsbemiddelaar alle van hen ge-

vorderde bijstand en medewerking te verlenen, waartoe zij redelijkerwijze in staat zijn.

5. Het bepaalde in het vierde lid van dit artikel blijft buiten toepassing, indien of zolang de landsbemiddelaar zich ingevolge artikel 5 van tussenkomst dient te onthouden, doch de betrokken partijen zijn verplicht hem desverlangd omtrent het verloop van de onderhandelingen in te lichten.

Artikel 4a

De landsbemiddelaar kan ambtshalve zijn bemiddeling aanbieden, met inachtneming van het gestelde in artikel 5.

Artikel 5

1. De landsbemiddelaar onthoudt zich van tussenkomst of van verdere tussenkomst in een geschil:
a. indien hem blijkt, dat partijen eigen bemiddelaars hebben, tenzij uit de omstandigheden valt af te leiden, dat deze bemiddelaars niet in het geschil gekend zullen worden of het optreden van deze bemiddelaars niet tot vereffening van het geschil heeft geleid;
b. indien hem blijkt, dat het geschil een rechtsgeschil is;
c. zolang onderhandelingen als bedoeld in artikel 3, derde lid, gaande zijn en naar zijn oordeel uit de omstandigheden redelijkerwijs valt af te leiden dat die onderhandelingen tot vereffening van het geschil kunnen leiden.

2. Hebben de in het eerste lid, onderdelen a en b, genoemde omstandigheden slechts betrekking op een gedeelte der bij het geschil betrokken werkgevers of werknemers, dan beslist de landsbemiddelaar, naar gelang van omstandigheden, of, en in hoeverre, hij in het geschil tussenbeide zal komen.

Artikel 6

Indien in het geval, bedoeld in artikel 3, tweede lid, de landsbemiddelaar geen termen aanwezig acht voor zijn tussenkomst, geeft hij daarvan kennis aan de verzoekers. Hij kan hun daarbij zodanige raadgevingen verstrekken als hem dienstig schijnen om een minnelijke beëindiging van het geschil te bevorderen.

Artikel 7

1. Indien het geschil meer dan één bedrijf omvat of in verschillende bedrijven is ontstaan kan de Gouverneur op verzoek van de landsbemiddelaar voor elk bedrijf of voor elk geschil een buitengewone landsbemiddelaar benoemen.

2. Al hetgeen bij of krachtens deze landsverordening bepaald is met betrekking tot de landsbemiddelaar, geldt eveneens ten aanzien van

de krachtens het eerste lid van dit artikel benoemde buitengewone landsbemiddelaars.

Artikel 7a

1. Indien het geschil is ontstaan in één of meer bedrijven als bedoeld in artikel 3b, eerste lid, en de tussenkomst van de landsbemiddelaar, alsmede c.q. van de in artikel 7 bedoelde buitengewone landsbemiddelaar, niet tot oplossing in der minne van het geschil heeft geleid, kan de regering één of meer andere buitengewone landsbemiddelaars - al dan niet in opvolging van elkaar - in dat geschil benoemen.

2. Al hetgeen bij of krachtens deze landsverordening bepaald is met betrekking tot de landsbemiddelaar, alsmede het bepaalde in de artikelen 9, derde lid, 10 en 11, is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van krachtens het eerste lid genoemde buitengewone landsbemiddelaar(s), behoudens het bepaalde in de tweede volzin van artikel 4, eerste lid, indien het betreft een geval als bedoeld in artikel 3, derde lid.

§ 2. De tussenkomst van een bijzondere bemiddelaar

Artikel 8

1. De Gouverneur kan ter vereffening van een geschil dat niet ingevolge artikel 5 aan de tussenkomst van de landsbemiddelaar is onttrokken, overgaan tot de aanwijzing van een bijzondere bemiddelaar, al dan niet bijgestaan door een commissie, indien het verzoek daartoe schriftelijk wordt gedaan door of namens de bij het geschil betrokken werkgevers en werknemers, of door of namens zodanig gedeelte van hen, dat naar het oordeel van de Gouverneur de tussenkomst van een bijzondere bemiddelaar kan leiden tot vereffening van het geschil, althans tot een aanzienlijke beperking van het aantal daarbij betrokken personen.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in deze paragraaf worden alleen geacht tot een partij te behoren de werkgevers, de werknemers of de vakverenigingen van werkgevers en werknemers, door of namens wie een verzoek is gedaan als bedoeld in het eerste lid, alsmede de werkgevers en werknemers, die bij het geschil zijn betrokken en die door de bijzondere bemiddelaar zijn toegelaten om zich, bij de behandeling van het geschil door die bijzondere bemiddelaar, daarin te voegen.

3. De landsbemiddelaar kan op verzoek van partijen als bijzondere bemiddelaar optreden.

4. Tenzij het derde lid van dit artikel van toepassing is, onthoudt de landsbemiddelaar zich van tussenkomst of van verdere tussenkomst in een geschil, indien door de Gouverneur een bijzondere bemiddelaar is aangewezen.

Artikel 9

1. De bijzondere bemiddelaar kan tot een partij behorende werkgevers en werknemers, bestuurders van vakverenigingen, welke of welker leden tot een partij behoren, alsmede getuigen en deskundigen voor zich en eventueel voor de commissie doen verschijnen.

2. De opgeroepene is verplicht te verschijnen en alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

3. De bijzondere bemiddelaar kan met goedvinden van de Gouverneur aan deskundigen opdragen een onderzoek in te stellen.

Artikel 10

1. Komt een bemiddeling tot stand, zo wordt daarvan een akte opgemaakt, welke door de bijzondere bemiddelaar, eventueel door de commissieleden en door of namens beide partijen ondertekend wordt.

2. Slaagt de bemiddeling niet, dan kan de bijzondere bemiddelaar, mede namens de commissie, tenzij partijen zich alsnog verbinden het geschil aan de uitspraak van een scheidsgerecht als bedoeld in paragraaf 3 van dit hoofdstuk, te onderwerpen, zijn oordeel uitspreken over alle geschilpunten en de middelen tot vereffening van het geschil. Van dit oordeel wordt schriftelijk mededeling gedaan aan partijen.

3. Bij het doen van deze mededeling verzoekt de bijzondere bemiddelaar ieder der partijen hem binnen een door deze gestelde termijn te berichten, of zij de voorgestelde middelen tot vereffening aanvaardt.

4. Verklaren beide partijen de voorgestelde middelen te aanvaarden, dan wordt daarvan een akte opgemaakt, welke door de bijzondere bemiddelaar, eventueel door de commissieleden en door of namens beide partijen ondertekend wordt.

5. Bij gebreke van een verklaring van één of van beide partijen, dat zij de voorgestelde middelen tot vereffening aanvaarden, kan de bijzondere bemiddelaar zijn oordeel over de geschilpunten en de door hem voorgestelde middelen tot vereffening geheel of gedeeltelijk openbaar maken.

Artikel 11

Alle geschillen die ter zake van de behandeling van het geschil door de bijzondere bemiddelaar, eventueel bijgestaan door een commissie mochten rijzen, worden door hem beslecht.

§ 3. Het scheidsgerecht

Artikel 12

1. Partijen kunnen zich met medewerking van de landsbemiddelaar verbinden, een geschil te onderwerpen aan de uitspraak van een

scheidsgerecht.

2. De in het eerste lid bedoelde verbintenis wordt schriftelijk aangegaan ten overstaan van de landsbemiddelaar.

3. De landsbemiddelaar stelt vast hetgeen in de schriftelijke verbintenis dient te worden opgenomen. Hij is bevoegd alle door hem wenselijk geachte aanwijzingen aan partijen te geven, ter zake de verbintenis, het scheidsgerecht en de richtige naleving van diens uitspraak.

4. Geen geschil kan onderworpen worden aan de beslissingen van een scheidsgerecht, indien partijen zich niet bij de in het tweede lid bedoelde schriftelijke overeenkomst ten genoegen van de landsbemiddelaar verbinden, de beslissing van het scheidsgerecht na te leven.

Artikel 13

Het scheidsgerecht kan met goedvinden van de landsbemiddelaar zich tot partijen wenden alsmede getuigen en deskundigen voor zich doen verschijnen. De opgeroepene is verplicht te verschijnen en alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

HOOFDSTUK III

Het voorkomen van geschillen

Artikel 14

De landsbemiddelaar kan op verzoek van werkgevers en werknemers deze bijstaan bij het treffen van overeenkomsten welke de arbeidsvrede kunnen bevorderen.

Artikel 14a

1. De landsbemiddelaar kan op verzoek van de werkgever of van het bestuur van een vakvereniging van werknemers een referendum onder één of meerdere door hem te bepalen categorieën van werknemers in een bedrijf houden ten einde vast te stellen welke vakvereniging door de meerderheid van die werknemers wordt aangewezen om hen bij de behartiging van hun arbeidsaangelegenheden te vertegenwoordigen.
Aan het referendum kunnen slechts deelnemen werknemersverenigingen met volledige rechtsbevoegdheid, wier statuten de bevoegdheid tot het aangaan van collectieve arbeidsovereenkomsten met name noemen, en die ten genoege van de landsbemiddelaar stukken hebben overgelegd, waaruit blijkt dat de meerderheid van de betreffende categorie of categorieën van werknemers lid van die vereniging is.

2. De werkgever is verplicht de betreffende categorie of categorieën van werknemers op de dag waarop het referendum wordt gehouden, gedurende de door de landsbemiddelaar vastgestelde tijd, voor zover deze binnen hun arbeidstijd valt, met behoud van loon vrijaf te geven,

ten einde hun stem uit te brengen.

3. De landsbemiddelaar deelt de werkgever en de betreffende vakverenigingen van werknemers de uitslag van het referendum zo spoedig mogelijk schriftelijk mede.

4. De werkgever is verplicht, omtrent het aangaan van een collectieve arbeidsovereenkomst te onderhandelen met het bestuur van de vakvereniging van werknemers, die bij het referendum door de meerderheid van de werknemers werd aangewezen om hen bij de behartiging van hun arbeidsaangelegenheden te vertegenwoordigen.

Artikel 14b

1. De landsbemiddelaar verleent op verzoek van een werkgever of het bestuur van een vakvereniging van werknemers bemiddeling bij de onderhandelingen omtrent het aangaan van een collectieve arbeidsovereenkomst.

2. De landsbemiddelaar kan de werkgever en het bestuur van de vakvereniging van werknemers voor zich doen verschijnen ten einde te trachten partijen met alle hem ten dienste staande middelen bij te staan bij de onderhandelingen omtrent het aangaan van de collectieve arbeidsovereenkomst.

3. Partijen zijn verplicht te verschijnen en de landsbemiddelaar alle van hen gevorderde bijstand en medewerking te verlenen, waartoe zij redelijkerwijze in staat zijn.

HOOFDSTUK IV

Algemene bepalingen

Artikel 15

1. De landsbemiddelaar, de buitengewone landsbemiddelaars en het hun toegevoegde personeel ontvangen een door de Gouverneur vast te stellen schadeloosstelling, voor door hen verrichte werkzaamheden.

2. Aan de bijzondere bemiddelaars, bedoeld in artikel 8, en de hun toegevoegde commissieleden kan de Gouverneur een schadeloosstelling toekennen.

Artikel 16

1. Hij die niet voldoet aan één der verplichtingen omschreven in de tweede volzin van artikel 3, derde lid, artikel 4, derde, vierde en vijfde lid, artikel 9, tweede lid, artikel 13, artikel 14a, tweede en vierde lid, en artikel 14b, derde lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

2. Hij die handelt in strijd met het bepaalde bij artikel 3, eerste lid, artikel 3b, eerste lid, of binnen de gestelde termijn met het verbod als bedoeld in artikel 3b, tweede lid, wordt gestraft met ge-

vangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie. Indien twee of meer personen ten gevolge van samenspanning het feit plegen, in artikel 3b, tweede lid, omschreven, kan te hunnen aanzien zomede ten aanzien van de leiders of aanleggers van de samenspanning, de gevangenisstraf met eenderde worden verhoogd of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

3. Hij die binnen de gestelde termijn handelt in strijd met het verbod als bedoeld in artikel 3a, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

4. De feiten bij het eerste en derde lid van dit artikel strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen. De overige bij deze landsverordening strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven.

Artikel 17

Het is aan de landsbemiddelaar, de buitengewone landsbemiddelaars en het hun toegevoegde personeel, aan de bijzondere bemiddelaars, bedoeld in artikel 8, en de hun toegevoegde commissieleden en aan de in artikel 9 bedoelde deskundigen verboden om hetgeen hun in hun hoedanigheid gebleken of medegedeeld is, verder bekend te maken dan voor de vervulling van de hun bij of krachtens deze landsverordening opgedragen taak of ter voldoening aan een bij de wet opgelegde verplichting gevorderd wordt.

Artikel 18
(vervallen)

Artikel 19

Deze landsverordening is niet van toepassing op geschillen tussen personen die anders dan krachtens arbeidsovereenkomst in dienst zijn van een publiekrechtelijk lichaam en dat lichaam.

Artikel 20

Hetgeen ter uitvoering van deze landsverordening nodig is, wordt geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 21

Alle ingevolge van deze landsverordening opgemaakte of overgelegde stukken, verzoekschriften en beschikkingen zijn vrij van het recht van zegel en registratie.

Artikel 22

Deze landsverordening kan worden aangehaald als Arbeidsgeschillenverordening.